

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2006 m. rugsėjo 28 d.*

Byloje C-150/05

dėl *Rechtbank 's-Hertogenbosch* (Nyderlandai) 2005 m. kovo 23 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2005 m. balandžio 4 d., pagal ES 35 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Jean Leon Van Straaten

prieš

Staat der Nederlanden,

Republiek Italië

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininkas K. Schieman, einantis kolegijos pirmininko pareigas, teisėjai N. Colneric (pranešėja), J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič ir E. Levits,

* Proceso kalba: olandų.

generalinis advokatas D. Ruiz-Jarabo Colomer,
posėdžio sekretorius H. von Holstein,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2006 m. gegužės 4 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos H. G. Sevenster ir D. J. M. de Grave,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos I. M. Braguglia, padedamo *avvocato dello Stato* G. Aiello,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos T. Boček,
- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos M. Muñoz Pérez,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos G. de Bergues ir J.-C. Niollet,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos E. Riedl,

- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos T. Nowakowski,
- Švedijos vyriausybės, atstovaujamos K. Wistrand,
- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos W. Bogensberger ir R. Troosters,

susipažinęs su 2006 m. birželio 8 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- ¹ Prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra susijęs su 1990 m. birželio 19 d. Šengene (Liuksemburgas) pasirašytos Konvencijos dėl Šengeno susitarimo, sudaryto 1985 m. birželio 14 d. tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo, įgyvendinimo (OL L 239, 2000, p. 19, toliau – KŠSĮ), 54 straipsnio aiškinimu.

- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant bylą tarp J. L. Van Straaten ir *Staat der Nederlanden* bei *Republiek Italië* dėl siekiant jo ekstradicijos Italijos valdžios institucijų į Šengeno informacinę sistemą (toliau – SIS) įtraukto perspėjimo apie tai, kad jis Italijoje buvo nuteistas už prekybą narkotinėmis medžiagomis.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

- 3 Pagal Protokolo dėl Šengeno *acquis* integravimo į Europos Sąjungos sistemą, Amsterdamo sutartimi pridėto prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties (toliau – Protokolas), 1 straipsnį trylika Europos Sąjungos valstybių narių, tarp jų ir Italijos Respublika bei Nyderlandų Karalystė, yra įgaliotos glaudžiau tarpusavyje bendradarbiauti šio Protokolo priede išvardytų susitarimų ir su jais susijusių nuostatų (Šengeno *acquis*) taikymo srityje.
- 4 Taip apibrėžto Šengeno *acquis* dalis, be kita ko, yra 1985 m. birželio 14 d. Šengene pasirašytas susitarimas tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo (OL L 239, 2000, p. 13, toliau – Šengeno susitarimas) bei KŠSĮ. Italijos Respublika susitarimą dėl prisijungimo prie KŠSĮ pasirašė 1990 m. lapkričio 27 d. (OL L 239, 2000, p. 63), ir jį įsigaliojo 1997 m. spalio 26 dieną.

- 5 Pagal Protokolo 2 straipsnio 1 dalies pirmąją pastraipą trylika Protokolo 1 straipsnyje išvardytų valstybių narių nuo Amsterdamo sutarties įsigaliojimo dienos nedelsdamos taiko Šengeno *acquis*.
- 6 Taikydama Protokolo 2 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos antrą sakinį, Europos Sąjungos Taryba 1999 m. gegužės 20 d. priėmė Sprendimą 1999/436/EB, nustatantį kiekvienos nuostatos arba sprendimo, sudarančių Šengeno *acquis*, teisinį pagrindą, atsižvelgiant į atitinkamas Europos bendrijos steigimo sutarties ir Europos Sąjungos sutarties nuostatas (OL L 176, p. 17). Iš šio sprendimo 2 straipsnio, skaitomo kartu su sprendimo A priedu, matyti, kad Taryba KŠSI 54–58 straipsnių teisiniu pagrindu nurodė Europos Sąjungos sutarties 34 ir 31 straipsnius, sudarančius Europos Sąjungos sutarties VI antraštinę dalį „Policijos ir teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose nuostatos“.
- 7 KŠSI 54–58 straipsniai sudaro III antraštinės dalies „Policija ir saugumas“ 3 skyrių „*Ne bis in idem* principo taikymas“.
- 8 KŠSI 54 straipsnis nustato:

„Asmuo, kurio teismo procesas vienoje Susitariančiojoje Šalyje yra galutinai baigtas, už tas pačias veikas negali būti persekiojamas kitoje Susitariančiojoje Šalyje, jei jau paskirta bausmė, ji jau įvykdyta, faktiškai vykdoma arba pagal nuosprendį priėmusios Susitariančiosios Šalies įstatymus nebegali būti vykdoma“.

9 Pagal KŠSĮ 55 straipsnio 1 dalį:

„1. Susitariančioji Šalis, ratifikuodama, priimdama arba patvirtindama šią Konvenciją, gali pareikšti, jog 54 straipsnis jos nesaisto vienu ar daugiau iš šių atvejų:

- a) jei veikos, dėl kurių kitose valstybėse buvo priimtas nuosprendis, visos arba iš dalies buvo padarytos jos teritorijoje; tačiau pastaruoju atveju ši išimtis netaikoma, jei veikos iš dalies buvo padarytos Susitariančiosios Šalies, kurioje buvo priimtas teismo sprendimas, teritorijoje.

<...>“

10 KŠSĮ 71 straipsnio 1 dalis, kuriai ES 34 bei ES 30 ir 31 straipsniai buvo nurodyti kaip teisinis pagrindas, numato:

„Susitariančiosios Šalys dėl visų narkotinių ir psichotropinių medžiagų, įskaitant kanapes, tiesioginio ar netiesioginio pardavimo arba tokių produktų ir medžiagų laikymo turint tikslą jas parduoti arba išvežti, įsipareigoja pagal esamas Jungtinių Tautų konvencijas <...> imtis visų reikiamų priemonių, kad užkirstų kelią neteisėtai prekybai narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis bei už ją baustų.“

11 KŠSĮ 95 straipsnio 1 ir 3 dalys yra suformuluotos taip:

„1. Duomenys apie asmenis, ieškomus suimti ir išduoti, įvedami prašymą pateikiančios Susitariančiosios Šalies teismo institucijos prašymu.

3. Prašymą gavusi Susitariančioji Šalis prie įspėjimo Šengeno informacinės sistemos savo nacionalinės sekcijos duomenų byloje gali pridėti vyksmaženklį, draudžiantį suimti remiantis perspėjimu tol, kol tas vyksmaženklis bus panaikintas. Jis turi būti panaikintas ne vėliau kaip praėjus 24 valandoms nuo perspėjimo įvedimo, nebent Susitariančioji Šalis dėl teisinių priežasčių ar ypatingų tinkamumo motyvų atsisako patenkinti prašymą suimti. Išimtiniais atvejais, kurie pateisinami su perspėjimu susijusių aplinkybių sudėtingumu, pirmiau minėtas laikas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip vieną savaitę. Neprieštaraudamos dėl vyksmaženklio ir sprendimo atsisakyti suimti, kitos Susitariančiosios Šalys gali suimti perspėjime prašomą suimti asmenį.“

12 KŠSĮ 106 straipsnio 1 dalis nustato:

„Tik perspėjimą davusi Susitariančioji Šalis įtrauktus duomenis gali keisti, papildyti, taisyti arba ištrinti.“

13 KŠSĮ 111 straipsnis numato:

„1. Kiekvienas asmuo kiekvienos Susitariančiosios Šalies teritorijoje gali kreiptis į teismus arba į pagal nacionalinius teisės aktus kompetentingą instituciją, kad informacija būtų ištaisyta, ištrinta arba kad gautų informaciją arba žalos atlyginimą dėl perspėjimo, kuris buvo duotas dėl jo.

2. Susitariančiosios Šalys įsipareigoja savitarpiai vykdyti teismų ir šio straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų sprendimus, nepažeisdamos 116 straipsnio nuostatų.“

14 Teisingumo Teismo jurisdikciją priimti prejudicinį sprendimą nagrinėjamoje srityje reglamentuoja ES 35 straipsnis, kurio 3 dalies b punktas yra suformuluotas taip:

„Valstybė narė, padarydama pareiškimą pagal šio straipsnio 2 dalį, nurodo, kad arba:

<...>

b) bet kuris tos valstybės teismas gali prašyti Teisingumo Teismą priimti prejudicinį sprendimą jo nagrinėjamoje byloje iškilusiu ir su 1 dalyje minėtų aktų teisėtumu ar išaiškinimu susijusiu klausimu, jei tas teismas mano, jog tą klausimą būtina išspręsti, kad būtų galima priimti sprendimą.“

- 15 Nyderlandų Karalystė yra pareiškusi, kad ji pripažįsta Teisingumo Teismo jurisdikciją pagal ES 35 straipsnio 2 dalyje ir 3 dalies a punkte numatytas taisykles (OL C 340, 1997, p. 308).

Tarptautinės teisės aktai

- 16 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) Protokolo Nr. 7 4 straipsnis nustato:

- „1. Niekas negali būti antrą kartą persekiojamas ar baudžiamas tos pačios valstybės institucijų už nusikaltimą, dėl kurio jis jau buvo išteisintas arba nuteistas galutiniu nuosprendžiu pagal tos valstybės įstatymus ir baudžiamąjį procesą.
2. Ankstesnės dalies nuostatos nedraudžia atnaujinti bylos proceso pagal tos valstybės įstatymus ir baudžiamąjį procesą tuo atveju, kai iškyla nauji ar naujai paaiškėję faktai, ar nustatomos esminės ankstesnio proceso klaidos, galėjusios turėti reikšmės bylos baigčiai.
3. Neleidžiama nukrypti nuo šio straipsnio įsipareigojimų remiantis Konvencijos 15 straipsniu.“

- 17 1966 m. gruodžio 16 d. pasirašyto ir 1976 m. kovo 23 d. įsigaliojusio Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 14 straipsnio 7 dalis nustato:

„Niekas neturi būti antrą kartą teisiamas ar baudžiamas už nusikaltimą, už kurį jis jau buvo galutinai nuteistas ar išteisintas pagal kiekvienos šalies įstatymą ir baudžiamojo proceso normas.“

- 18 1961 m. kovo 30 d. Niujorke pasirašytos Jungtinių Tautų Bendrosios narkotinių medžiagų konvencijos 36 straipsnis nustato:

„1. a) laikydamosi savo konstitucinių apribojimų, kiekviena Šalis imasi priemonių, kurios užtikrintų, kad narkotinių medžiagų kultivavimas ir gamyba, apdirbimas, išgavimas, paruošimas, laikymas, pasiūla, pateikimas komerciniais tikslais, skirstymas, pirkimas, pardavimas, pristatymas bet kokiomis sąlygomis, tarpininkavimas, išsiuntimas, persiuntimas tranzitu, vežimas, išvežimas, įvežimas, pažeidžiant šios Konvencijos nuostatas, ir bet kokie kiti veiksmai, kuriais, Šalių nuomone, nusižengiama šios Konvencijos nuostatom, būtų pripažinti baudžiamaisiais teisės pažeidimais tais atvejais, kai jie padaryti tyčia, taip pat kad už rimtus teisės pažeidimus būtų taikomos atitinkamos bausmės, pavyzdžiui, įkalinimas arba kitoks laisvės atėmimas;

b) <...>

2. Atsižvelgiant į Šalių konstitucinius apribojimus, teisinę sistemą ir vidaus teisę:

- a) i) visi 1 dalyje išvardyti teisės pažeidimai, jeigu jie padaryti skirtingose šalyse, bus laikomi atskirais teisės pažeidimais;

<...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

¹⁹ Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nutarties matyti, kad apie 1983 m. kovo 27 d. J. L. Van Straaten Italijoje laikė apie 5 kilogramus heroino, kad šis heroinas buvo iš Italijos įvežtas į Nyderlandus ir kad 1983 m. kovo 27–30 d. J. L. Van Straaten disponavo 1 000 gramų kiekiu iš šios heroino siuntos.

²⁰ Suinteresuoto asmens atžvilgiu Nyderlanduose buvo vykdomas baudžiamasis persekiojimas dėl to, kad, pirma, 1983 m. kovo 26 d. ar apie tą laiką jis kartu su A. Yilmaz iš Italijos į Nyderlandus įvežė apie 5 500 gramų heroino ir, antra, kad nuo 1983 m. kovo 27 d. iki 30 d. ar apie tą laiką jis Nyderlanduose disponavo apie 1 000 gramų kiekiu heroino ir, trečia, kad 1983 m. kovą Nyderlanduose jis laikė šaunamuosius ginklus kartu su amunicija. 1983 m. birželio 23 d. sprendimu *Arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch* (Nyderlandai) J. L. Van Straaten išteisino su heroino įvežimu susijusių kaltinimų atžvilgiu, pastaruosius pripažindamas teisiškai ir pakankamai neįrodytais, tačiau už kitas dvi veikas jį nuteisė 20 mėnesių laisvės atėmimo bausme.

- 21 Italijoje J. L. Van Straaten ir kitų asmenų atžvilgiu buvo vykdomas baudžiamasis persekiojimas už tai, kad 1983 m. kovo 27 d. ar apie tą laiką jis kartu su Karakus Coskun keletą kartų į Nyderlandus išvežė didelį, apie 5 kilogramų, heroino kiekį. 1999 m. lapkričio 22 d. už akių priimtu *Tribunale ordinario di Milano* nuosprendžiu J. L. Van Straaten bei du kiti asmenys už šią veiką buvo nuteisti dešimties metų kalėjimo bausme, jiems paskirta 50 milijonų lirų bauda ir nurodyta padengti proceso išlaidas.
- 22 Pagrindinė byla yra susijusi su ginču tarp J. L. Van Straaten ir *Staat der Nederlanden* bei *Republiek Italië*. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi perspėjimu apie J. L. Van Straaten, kurio teisėtumas yra ginčijamas pagrindinėje byloje ir kurį jis nagrinėja atsižvelgdamas į KŠSĮ. 2004 m. liepos 16 d. nutartimi Italijos Respublika buvo pakviesta įstoti į procesą pagrindinėje byloje.
- 23 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme *Republiek Italië* paneigė J. L. Van Straaten tvirtinimus, jog pagal KŠSĮ 54 straipsnį Italijos valstybė neturėjo vykdyti jo baudžiamojo persekiojimo ar šis persekiojimas neturėjo būti vykdomas jos vardu ir kad visi su šiuo baudžiamuoju persekiojimu susiję veiksmai yra neteisėti. *Republiek Italië* teigimu, 1983 m. birželio 23 d. nuosprendžiu, tiek, kiek jis susijęs su kaltinimais heroino įvežimu, nebuvo pasisakyta dėl J. L. Van Straaten kaltės, nes dėl šios veikos pradėjame baudžiamajame procese jis buvo išteisintas. J. L. Van Straaten nebuvo nuteistas už šią veiką KŠSĮ 54 straipsnio prasme. Be to, *Republiek Italië* tvirtino, kad dėl jos padaryto KŠSĮ 55 straipsnio 1 dalies pradžioje ir jos a punkte numatyto pareiškimo šios konvencijos 54 straipsnis jos neįpareigoja. Pastarąjį ieškinio pagrindą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atmetė.
- 24 Prašyme priimti prejudicinį sprendimą nėra pateikta jokios kitos informacijos apie proceso pobūdį.

- 25 Nyderlandų vyriausybės teigimu, 1983 m. birželio 23 d. *Arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch* nuosprendis buvo patvirtintas 1984 m. sausio 3 d. *Gerechtshof te 's-Hertogenbosch* nuosprendžiu, pakeitusiu antrojo J. L. Van Straaten pateikto kaltinimo kvalifikavimą. Pastarasis teismas veiką kvalifikavo kaip „savanorišką apie 1 000 gramų kiekio heroino laikymą Nyderlanduose 1983 m. kovo 27–30 d. arba apie tą laiką“. 1985 m. vasario 26 d. sprendimu *Hoge Raad der Nederlanden* atmetė dėl pastarojo nuosprendžio J. L. Van Straaten pateiktą kasacinį skundą. Pastarasis sprendimas įgijo *res judicata* galią. J. L. Van Straaten atliko jam paskirtą bausmę.
- 26 Tos pačios vyriausybės nuomone, Italijos teisminių institucijų prašymu 2002 m. į SIS buvo įtrauktas perspėjimas, skirtas suimti J. L. Van Straaten jo išdavimo tikslu, paremtas 2001 m. rugsėjo 11 d. Milano prokuratūros suėmimo orderiu. Nyderlandai prie šio perspėjimo pridėjo KŠSĮ 95 straipsnio 3 dalyje nurodytą vyksmaženklį, nes aptariamas sulaikymas Nyderlanduose negalėjo būti įvykdytas.
- 27 Po to, kai 2003 m. J. L. Van Straaten buvo pranešta apie šį perspėjimą ir dėl šios aplinkybės apie jo nuteisimą Italijoje, J. L. Van Straaten, siekdamas, kad su juo susiję duomenys būtų ištrinti iš SIS, nesėkmingai kreipėsi į Italijos teismines institucijas. *Korps Landelijke Politiediensten* (Nyderlandų nacionalinė policija, toliau – KLPD) 2004 m. balandžio 16 d. J. L. Van Straaten adresuotame laiške nurodė, kad, nebūdama perspėjimą davusi valdžios institucija KŠSĮ 106 straipsnio prasme, ji neturi teisės duomenų apie perspėjimą ištrinti iš SIS.
- 28 Tada J. L. Van Straaten prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme pareiškė ieškinį, prašydamas atitinkamą ministrą ir (arba) KLPD įpareigoti ištrinti jo asmeninius duomenis iš policijos registro. 2004 m. liepos 16 d. nutartimi šis teismas konstatavo, kad pagal KŠSĮ 106 straipsnio 1 dalį tik *Republiek Italië* turi teisę ištrinti J. L. Van Straaten prašomus duomenis. Dėl šios aplinkybės prašymą priimti

prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ieškinį kvalifikavo kaip ieškinį, kuriuo siekiama *Republiek Italië* įpareigoti ištrinti nagrinėjamus duomenis. Todėl pastaroji buvo įtraukta į procesą pagrindinėje byloje.

29 Vėliau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, kad pagal KŠSI 111 straipsnio 1 dalį J. L. Van Straaten turi galimybę kompetentingam pagal Nyderlandų teisę teismui pareikšti ieškinį dėl to, kad Italijos Respublika į SIS įtraukė su juo susijusius duomenis. Taikant šio straipsnio 2 dalį Italijos Respublika būtų įpareigota vykdyti galutinį dėl tokio ieškinio Nyderlandų teismo priimtą sprendimą.

30 Šiomis aplinkybėmis *Rechtbank 's-Hertogenbosch* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Kaip reikia suprasti „tas pačias veikas“ (KŠSI) 54 straipsnio prasme? (Ar maždaug 1 000 gramų heroino laikymas Nyderlanduose 1983 m. kovo 27–30 d. arba apie tą laiką yra ta pati veika kaip maždaug 5 kilogramų heroino laikymas Italijoje 1983 m. kovo 27 d. ar apie tą laiką, atsižvelgiant į tai, kad heroino siunta Nyderlanduose buvo heroino siuntos Italijoje dalis? Ar heroino siuntos išvežimas iš Italijos į Nyderlandus yra ta pati veika kaip tos pačios heroino siuntos įvežimas iš Italijos į Nyderlandus, atsižvelgiant į tai, kad Italijoje ir Nyderlanduose bendrininkavimu su J. L. Van Straaten apkaltinti visiškai skirtingi asmenys? Ar veikų visuma, kurią sudaro nagrinėjamos heroino siuntos laikymas Italijoje, jos išvežimas iš Italijos, įvežimas į Nyderlandus ir disponavimas ja Nyderlanduose, yra „tos pačios veikos“?)
2. Ar galima sakyti, kad asmens „teismo procesas yra baigtas“ (KŠSI) 54 straipsnio prasme, jei pripažinta, kad šiam asmeniui pareikšti kaltinimai nebuvo teisiškai ir pakankamai įrodyti ir priimtas šį asmenį išteisinantis nuosprendis?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą

- 31 Visų pirma reikia pažymėti, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl KŠSI 54 straipsnio aiškinimo, nes EB 234 straipsnyje numatyta tvarka taikytina ES 35 straipsnio pagrindu pateiktam prašymui priimti prejudicinį sprendimą, atsižvelgiant į jame numatytas sąlygas (šiuo atžvilgiu žr. 2005 m. birželio 16 d. Sprendimo *Pupino*, C-105/03, Rink. p. I-5285, 28 punktą), o Nyderlandų Karalystė padarė pareiškimą ES 35 straipsnio 3 dalies b punkto prasme, kuris įsigaliojo 1999 m. gegužės 1 d., t. y. Amsterdamo sutarties įsigaliojimo dieną.
- 32 Prancūzijos vyriausybė išreiškia savo abejones prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtumu, nurodydama lakonišką prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo pateiktos informacijos pobūdį: ši informacija neleidžia suprasti, kas yra ginčo dalykas ir dėl kokių priežasčių atsakymai į šiuos du klausimus yra reikalingi.
- 33 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, kuriam tenka atsakomybė priimti sprendimą, atsižvelgdamas į bylos ypatumus, gali įvertinti, ar būtina pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kad galėtų priimti savo sprendimą, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų tinkamumą (šiuo klausimu žr. 2000 m. kovo 9 d. Sprendimo *EKW ir Wein & Co*, C-437/97, Rink. p. I-1157, 52 punktą ir 2003 m. gruodžio 4 d. Sprendimo *EVN ir Wienstrom*, C-448/01, Rink. p. I-14527, 74 punktą). Vadinasi, kai prejudiciniai klausimai yra susiję su Bendrijos teisės aiškinimu, Teisingumo Teismas iš esmės turi priimti sprendimą.
- 34 Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti prejudicinį sprendimą dėl jam nacionalinio teismo pateikto klausimo, tik jeigu yra akivaizdu, kad nacionalinio teismo prašymas išaiškinti Bendrijos teisę niekaip nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema yra hipotetinė arba kai Teisingumo Teismas neturi faktinės ar teisinės informacijos, būtinos naudingai atsakyti į jam pateiktus

klausimus (žr., be kita ko, 2001 m. kovo 13 d. Sprendimo *PreussenElektra*, C-379/98, Rink. p. I-2099, 39 punktą, 2002 m. vasario 19 d. Sprendimo *Arduino*, C-35/99, Rink. p. I-1529, 25 punktą ir 2006 m. liepos 11 d. Sprendimo *Chacón Navas*, C-13/05, Rink. p. I-6387, 33 punktą).

35 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad nepaisant prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų glaustumo ir išdėstymo pobūdžio, juose yra pateikta pakankamai informacijos, kad, pirma, galima būtų atmesti galimybę, jog pateikti klausimai neturi jokio ryšio su pagrindinės bylos faktais ir dalyku ar kad problema yra hipotetinė, ir todėl, antra, Teisingumo Teismas gali pateikti naudingą atsakymą į šiuos klausimus. Iš tiesų iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą konteksto matyti, kad J. L. Van Straaten savo ieškiniu siekia, jog būtų panaikintas su juo susijęs į SIS įtrauktas perspėjimas, ir kad, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, suinteresuotas asmuo gali tai pasiekti, tik jei, KŠSĮ 54 straipsnio pagrindu taikant principą *ne bis in idem*, Nyderlanduose priimtas apkaltinamasis nuosprendis užkerta kelią pradėti Italijoje jo atžvilgiu baudžiamąjį persekiojimą, kuris yra minėto perspėjimo priežastis.

36 Ispanijos vyriausybės nuomone, pirmasis klausimas yra nepriimtinas. Ji teigia, kad šis klausimas yra susijęs tik su pagrindinėje byloje nagrinėjamais faktais ir kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš tiesų Teisingumo Teismo prašo KŠSĮ 54 straipsnį taikyti faktams, dėl kurių buvo pradėtas nacionalinis procesas.

37 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad nors pagal EB 234 straipsnio nuostatas Teisingumo Teismas neturi kompetencijos taikyti Bendrijos normos konkrečiai bylai, šiuo straipsniu įtvirtinto teismų bendradarbiavimo kontekste jis vis dėlto gali, atsižvelgdamas į bylos medžiagą, nacionaliniam teismui pateikti Bendrijos teisės aiškinimą, kuris būtų naudingas jam nagrinėjant šios nuostatos veikimą (2002 m. kovo 5 d. Sprendimo *Reisch ir kt.*, C-515/99, C-519/99–C-524/99 ir C-526/99–C-540/99, Rink. p. I-2157, 22 punktas).

- 38 Taigi pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išaiškinti KŠSĮ 54 straipsnį atsižvelgiant į faktines aplinkybes, kurias jis stengiasi paaiškinti skliausteliuose. Tačiau jis neprašė, kad Teisingumo Teismas šį straipsnį taikytų nurodytoms faktinėms aplinkybėms.
- 39 Iš to, kas pasakyta, išplaukia, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 40 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, kokie yra tinkami sąvokos „tos pačios veikos“, numatytos KŠSĮ 54 straipsnyje, taikymo kriterijai, atsižvelgiant į skliausteliuose nurodytas faktines aplinkybes.
- 41 Šiuo atžvilgiu 2006 m. kovo 9 d. Sprendimo *Van Esbroeck* (C-436/04, Rink. p. I-2333) 27 punkte Teisingumo Teismas konstatavo, jog iš KŠSĮ 54 straipsnio formuluotės, kurioje naudojamas terminas „tos pačios veikos“, matyti, kad ši nuostata skirta tik nagrinėjamų veikų materialumui ir neapima teisinio kvalifikavimo.
- 42 Minėtame straipsnyje vartojamos sąvokos skiriasi nuo sąvokų, vartojamų kituose tarptautiniuose dokumentuose, skirtuose *ne bis in idem* principui (minėto sprendimo *Van Esbroeck* 28 punktas).

- 43 KŠSI 54 straipsnyje numatytas *ne bis in idem* principas reiškia, kad Susitariančiosios Valstybės turi pasitikėti viena kitos baudžiamosios teisės sistemomis ir kad kiekviena šių valstybių turi priimti kitoje Susitariančiojoje Valstybėje galiojančią baudžiamąją teisę tokią, kokia ji yra taikoma, net jei jos pačios teisės taikymas lemtų kitokį sprendimą (minėto sprendimo *Van Esbroeck* 30 punktas).
- 44 Iš to darytina išvada, kad galimas skirtingas tų pačių veikų teisinis kvalifikavimas dviejose skirtingose Susitariančiosiose Valstybėse neužkerta kelio taikyti KŠSI 54 straipsnį (minėto sprendimo *Van Esbroeck* 31 punktas).
- 45 Tokias išvadas dar kartą patvirtina šio 54 straipsnio tikslas užkirsti kelią asmeniui, kuris įgyvendina savo teisę į laisvą judėjimą, persekiojimui už tas pačias veikas kelių valstybių narių teritorijoje (minėto sprendimo *Van Esbroeck* 33 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).
- 46 Ši teisė į laisvą judėjimą yra tinkamai užtikrinta tik tuomet, kai asmuo žino, kad nuteistas ir atlikęs bausmę arba tam tikrais atvejais galutinai išteisintas Susitariančiojoje Valstybėje, jis gali laisvai judėti Šengeno erdvėje, nebijodamas persekiojimo kitoje Susitariančiojoje Valstybėje narėje už tai, kad šis veiksmas yra atskiras pažeidimas pastarosios valstybės narės teisinėje sistemoje (žr. minėto sprendimo *Van Esbroeck* 34 punktą).
- 47 Tačiau, nesant nacionalinės baudžiamosios teisės aktų suderinimo, kriterijus, pagrįstas teisiniu veikų kvalifikavimu ar saugomu teisiniu interesu, gali sukurti tiek kliūčių laisvam judėjimui Šengeno erdvėje, kiek egzistuoja Susitariančiųjų Valstybių baudžiamosios teisės sistemų (žr. minėto sprendimo *Van Esbroeck* 35 punktą).

- 48 Tokiomis aplinkybėmis vienintelis tinkamas KŠSĮ 54 straipsnio taikymo kriterijus yra materialinių veikų identiškumo kriterijus, suprantamas kaip konkrečių neatskiriama tarpusavyje susijusių veikų visuma (žr. minėto sprendimo *Van Esbroeck* 36 punktą).
- 49 Su narkotinėmis medžiagomis susijusių nusikaltimų atveju nereikalaujama, kad dviejose atitinkamose Susitariančioiose Valstybėse nagrinėjami narkotikų kiekiai ar asmenys, kurie šiose dviejose valstybėse tariamai padarė veikas, sutaptų.
- 50 Todėl negalima atmesti galimybės, kad situacija, kai tokio sutapimo nėra, reiškia veikų, kurios dėl savo pobūdžio yra neatskiriama susijusios, visumą.
- 51 Be to, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad baudžiamosios veikos, kurias sudaro tų pačių narkotinių medžiagų išvežimas ir įvežimas ir kurių atžvilgiu vykdomas baudžiamasis persekiojimas skirtingose KŠSĮ Susitariančioiose Valstybėse, iš esmės laikytinos „tomis pačiomis veikomis“ 54 straipsnio prasme (žr. minėto sprendimo *Van Esbroeck* 42 punktą).
- 52 Vis dėlto galutinį vertinimą šiuo klausimu, kaip teisingai nurodo Nyderlandų vyriausybė, turi atlikti kompetentingi nacionaliniai teismai, kurie turi nustatyti, ar nagrinėjamos materialinės veikos yra laiko, erdvės atžvilgiu bei savo tikslu neatskiriama susijusių veikų visuma (žr. minėto sprendimo *Van Esbroeck* 38 punktą).

53 Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytus argumentus, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad KŠSĮ 54 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad:

- tinkamas šio straipsnio taikymo kriterijus yra materialinių veikų identiškumas, suprantamas kaip neatskiriama tarpusavyje susijusių veikų visuma, neatsižvelgiant į teisinį šių veikų ar saugomo teisinio intereso kvalifikavimą,
- su narkotinėmis medžiagomis susijusių nusikaltimų atveju nėra reikalaujama, kad dviejose atitinkamose Susitariančiosiose Valstybėse nagrinėjami narkotikų kiekiai ar asmenys, kurie šiose dviejose valstybėse tariamai padarė veikas, sutaptų,
- baudžiamosios veikos, kurias sudaro tų pačių narkotinių medžiagų išvežimas ir įvežimas ir kurių atžvilgiu vykdomas baudžiamasis persekiojimas skirtingose šią konvenciją pasirašiusiose valstybėse, iš esmės laikytinos „tomis pačiomis veikomis“ šio 54 straipsnio prasme, tačiau galutinį sprendimą šiuo klausimu turi priimti kompetentingi nacionaliniai teismai.

Dėl antrojo klausimo

54 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės norėtų sužinoti, ar KŠSĮ 54 straipsnyje įtvirtintas *ne bis in idem* principas taikomas Susitariančiosios Valstybės teismo sprendimui, kuriuo kaltinamasis buvo išteisintas nesant pakankamai įrodymų.

- 55 Pagal šį 54 straipsnį, joks asmuo, kurio teismo procesas vienoje Susitariančiojoje Valstybėje yra „galutinai baigtas“, už tas pačias veikas negali būti persekiojamas kitoje Susitariančiojoje Valstybėje, jei jau paskirta bausmė, ji jau įvykdyta, faktiškai vykdoma arba nebegali būti vykdoma.
- 56 Pagrindinis pasiūlymas, įtvirtintas vieninteliame sakinyje, sudarančiame KŠSĮ 54 straipsnį, nedetalizuoja sprendimo, kuriuo teismo procesas vienoje Susitariančiojoje Valstybėje yra galutinai baigtas, turinio. Tik šalutiniame 54 straipsnio pasiūlyme nurodoma nuteisimo prielaida, numatant, kad tokiu atveju draudimui pradėti baudžiamąjį persekiojimą taikoma speciali sąlyga. Jei pagrindiniame pasiūlyme įtvirtinta bendra taisyklė būtų taikytina tik apkaltinamiesiems nuosprendžiams, būtų nereikalinga numatyti, kad speciali taisyklė taikytina nuteisimo atveju.
- 57 Iš tikrųjų, nėra abejonių, kad KŠSĮ 54 straipsniu siekiama užkirsti kelią asmens, kuris įgyvendina savo teisę į laisvą judėjimą, persekiojimui už tas pačias veikas kelių Susitariančiųjų Valstybių teritorijoje (žr. 2003 m. vasario 11 d. Sprendimo *Gözütok ir Brügge*, C-187/01 ir C-385/01, Rink. p. I-1345, 38 punktą).
- 58 Tačiau jei šis straipsnis nebūtų taikomas teismo sprendimui, kuriuo asmuo buvo galutinai išteisintas nesant pakankamai įrodymų, kaltų pavojus teisės į laisvą judėjimą įgyvendinimui (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Van Esbroeck* 34 punktą).
- 59 Be to, jei asmenį galutinai išteisinus nesant pakankamai įrodymų kitoje Susitariančiojoje Valstybėje dėl tų pačių veikų jo atžvilgiu būtų pradėtas baudžiamasis persekiojimas, tai sukeltų grėsmę teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių principams. Iš tiesų kaltinamasis turėtų bijoti naujo baudžiamojo persekiojimo kitoje Susitariančiojoje Valstybėje, nors dėl tų pačių veikų ir buvo priimtas galutinis sprendimas.

- ⁶⁰ Reikia nurodyti ir tai, kad 2005 m. kovo 10 d. Sprendime *Miraglia* (C-469/03, Rink. p. I-2009, 35 punktas) Teisingumo Teismas nusprendė, jog KŠSI 54 straipsnyje įtvirtintas *ne bis in idem* principas nėra taikytinas valstybės narės teisminių institucijų sprendimui dėl bylos nutraukimo, priimtam po to, kai prokuratūra, nenagrinėdama bylos iš esmės, nusprendė baudžiamosios bylos nekelti remdamasi vien tuo, kad kitoje valstybėje narėje to paties kaltinamojo atžvilgiu ir už tas pačias veikas pradėtas baudžiamasis persekiojimas. Taigi šioje byloje nesant būtinybės pareikšti nuomonės klausimu, ar išteisinimui bylos nenagrinėjant iš esmės gali būti taikomas šis straipsnis, reikia konstatuoti, kad išteisinimas nesant pakankamai įrodymų yra paremtas šiuo vertinimu.
- ⁶¹ Vadinas, į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad KŠSI 54 straipsnyje įtvirtintas *ne bis in idem* principas taikytinas Susitariančiosios Valstybės teisminių institucijų sprendimui, kuriuo kaltinamasis buvo galutinai išteisintas nesant pakankamai įrodymų.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- ⁶² Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 1990 m. birželio 19 d. Šengene pasirašytos Konvencijos dėl Šengeno susitarimo, sudaryto 1985 m. birželio 14 d. tarp Beniliukso ekonominės**

sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo, įgyvendinimo 54 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad:

- tinkamas šio straipsnio taikymo kriterijus yra materialinių veikų identiškumas, suprantamas kaip konkrečių neatskiriama tarpusavyje susijusių veikų visuma, neatsižvelgiant į teisinį šių veikų ar saugomo teisinio intereso kvalifikavimą,
 - su narkotinėmis medžiagomis susijusių nusikaltimų atveju nėra reikalaujama, kad dviejose atitinkamose Susitariančiosiose Valstybėse nagrinėjami narkotikų kiekiai ar asmenys, kurie šiose dviejose valstybėse tariamai padarė veikas, sutaptų,
 - baudžiamosios veikos, kurias sudaro tų pačių narkotinių medžiagų išvežimas ir įvežimas ir kurių atžvilgiu vykdomas baudžiamasis persekiojimas skirtingose šią konvenciją pasirašiusiose valstybėse, iš esmės laikytinos „tomis pačiomis veikomis“ šio 54 straipsnio prasme, tačiau galutinį sprendimą šiuo klausimu turi priimti kompetentingi nacionaliniai teismai.
2. Šios konvencijos 54 straipsnyje įtvirtintas *ne bis in idem* principas taikytinas Susitariančiosios Valstybės teisminių institucijų sprendimui, kuriuo kaltinamasis buvo galutinai išteisintas nesant pakankamai įrodymų.

Parašai.